

Motion till riksdagen 2012/13:Sf348

av **Annika Lillemets m.fl. (MP)**

Basinkomst

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta utreda hur ett system med basinkomst kan introduceras i Sverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inleda försök med basinkomst i Sverige.

Bakgrund

Allt färre kan producera allt mer. Det är hög tid att börja dra politiska slutsatser av detta förhållande. En arbetslinje utan arbeten, i tillräcklig mängd, hotar att urarta till disciplineringsinstrument. När, vid konstant befolkning, arbetsproduktiviteten i ett land växer snabbare än BNP så minskar med nödvändighet den tillgängliga lönearbetsvolymen. Och det är just detta tillstånd som kännetecknar flertalet av dagens industriländer. Den store 1900-talsekonomen John Maynard Keynes förutsåg denna utveckling och höll det för troligt att 15 timmars arbetsvecka skulle räcka för att hans barnbarn i början av det tjugoförsta århundradet skulle producera det samhälleligt nödvändiga arbetet.

Trots detta, försöker regeringar av olika politisk färg, till varje pris och med konstlade medel, hålla människor sysselsatta. Och genom mördande reklam underhålls en ekologiskt ohållbar konsumtionsbrasa, som påstås kunna råda bot på arbetslösheten men sällan gör det. Tiden är nu mogen för att tänka utanför boxen och våga pröva radikalt annorlunda lösningar.

I omvärlden växer intresset för villkorslös basinkomst. Detta är inte bara en vision utan har prövats i pilotprojekt i skilda tider och olika länder – från 1970-talets USA och Kanada till dagens Namibia och Indien. När denna ”omöjliga idé” prövas i praktiken visar det sig att människor är åtskilligt mer kreativa än vad de får möjlighet att visa i dagens ofta hårt disciplinerade och stressiga arbetsliv. De får istället, som i den fattiga namibiska byn Otjivero,

Fel! Okänt namn på

där invånarna under två års tid fick en blygsam summa i handen varje månad, kraft att studera, starta företag och organisera sig demokratiskt. De unga kvinnorna i Otyjivero fick reell makt att säga nej till de män som tidigare utnyttjat deras förtvivlade belägenhet för att köpa sex av dem. Basinkomsten fungerade bokstavligen livräddande, i ett land där uppåt 20 procent av invånarna är hiv-positiva.

EU-parlamentet uppmanade i en resolution 2010 medlemsländerna att pröva villkorlös basinkomst som ett sätt att bekämpa fattigdom och social utslagning. Uppmaningen motiverades bland annat med att villkorlös basinkomst är icke-stigmatiserande och ett sätt att fånga upp dold fattigdom.

Det finns all anledning att ge människor i Sverige ökad makt över sina liv.

Mot bakgrund av detta föreslår vi att regeringen låter utreda hur ett system med basinkomst kan introduceras i Sverige. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

Vi föreslår även att försök med basinkomst inleds i Sverige. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

Stockholm den 5 oktober 2012

Annika Lillemets (MP)

Valter Mutz (MP)

Lotta Hedström (MP)